

የኢንግሊഷׁ መጽሐፍ

ቍዕስ ተብሎ

(*History of the English Bible*)

800 - 1876 ዓ.ም

□ የጥነት አንግላዬ ተርጓም

(Old English Bible)

- ከርስቲና ወደ አንግላዬ በጥንት ካመን ገበቶ ነበራ::

ቴርፊለድንና እረገን ወደ ንቃይ ገበቶ (325 ዓ.ም)

ከብረቱ እኩበሮ የመጠ እኩል ቅድስትና ደያቀናት
እንደነበሩ ድራዋል::

- የአንግላዬ ከርስተያየት ለረጅም ገዢ የለተን ቅድ

ሰጠውም የነበሩ ቤሱና ክሱና ክሱና ክሱና ክሱና ክሱና
ጥንታዊ አንግላዬ (West Saxon) ተርጻውታል::

አባታችን ሆኖ በጥነት አንግላዬ

Fader ure bu pe eart on heofonum,

Our Father, who art in heaven

Si pin nama gehalgod.

hallowed be thy name;

to becume pin rice,

thy kingdom come;

gewurpe din willa,

thy will be done;

on eordan swa swa on heofonum.

on earth as it is in heaven.

Urne gedæghwamli can hlat syle us todag,

Give us this day our daily bread.

and forgyf us ure gyltas,

And forgive us our trespasses,

swa swa we forgyfaō urum gyltendum.

as we forgive those who trespass against us.

and ne gelad pu us on costnunge,

And lead us not into temptation

ac alys us of yfele. Soplice

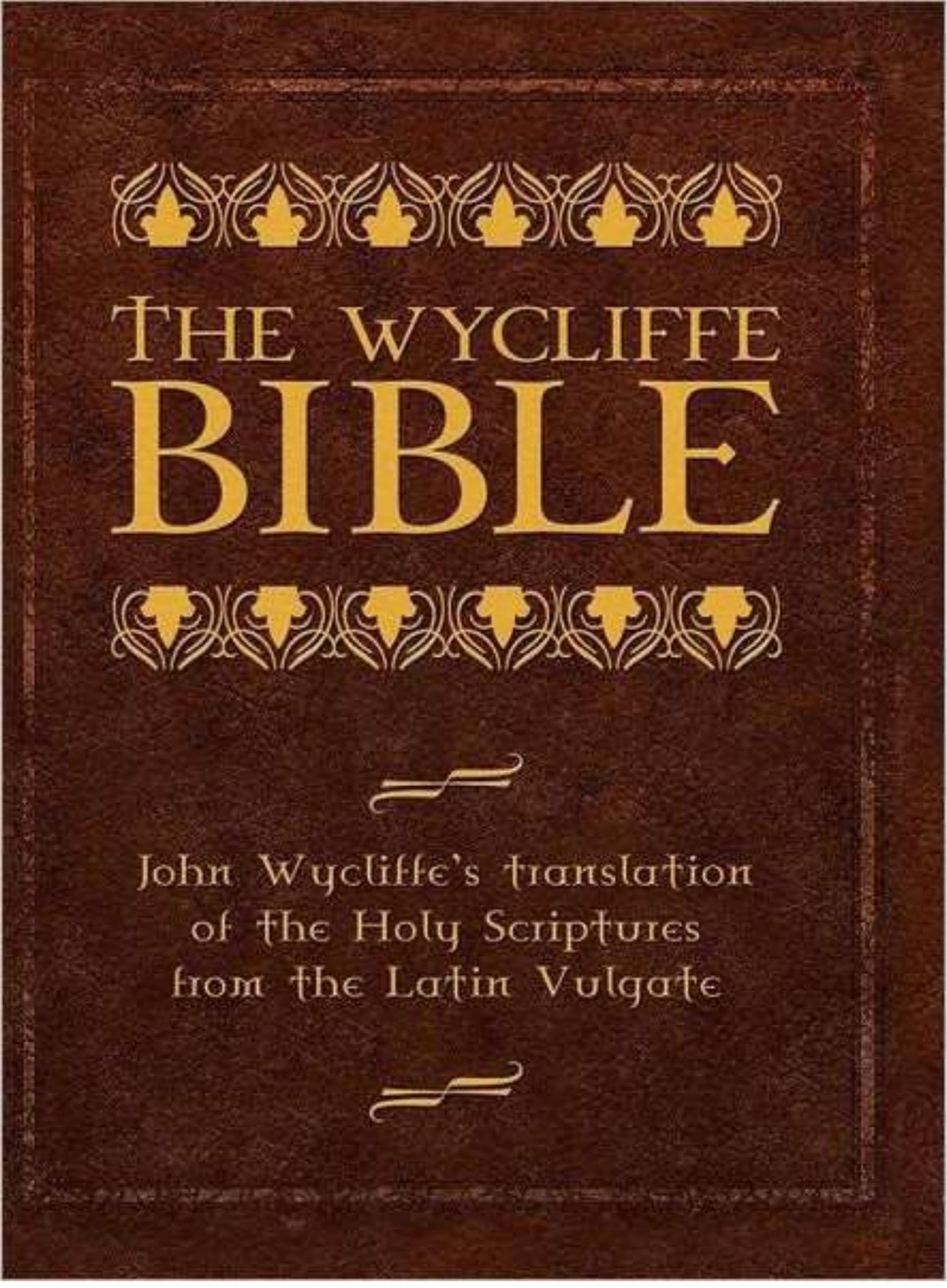
but deliver us from evil.

□ የወክለፈ ታሪያ

(The Wycliffe Bible)

የተዘጋጀ ኮስን - 1382 - 1388 ዓ.ም

- ၁၃၈၂ ዓ.ም የወክለፈ መಥዳዊ ቅድስት የተተረገመው ካላቸን ነው፡ የ၁၃၈၈ ዓ.ም ታሪያ ካላቸን ስልጋት ሌሎች የበለይ ክፍን አዋልኝን ይደካል፡፡
- የወክለፈን መಥዳዊ ቅድስትን ቤቶች ተተክሏል ከዚያ በፊት የነበሩት ၁၈၀ ቁጥር ለተርሱ ተለዋል፡፡
- ၁၃၈၄ ዓ.ም የወክለፈ ፖስታል፡ ၁၄၁၅ ዓ.ም የወክለፈ መಥዳዊ ቅድስትን አቅተላው በ၁၄၂၈ ዓ.ም ደግሞ የወክለፈን ሪሳኔ አቅተላው እመዲን ወንዘን ለይሁ በተነወቻል፡፡

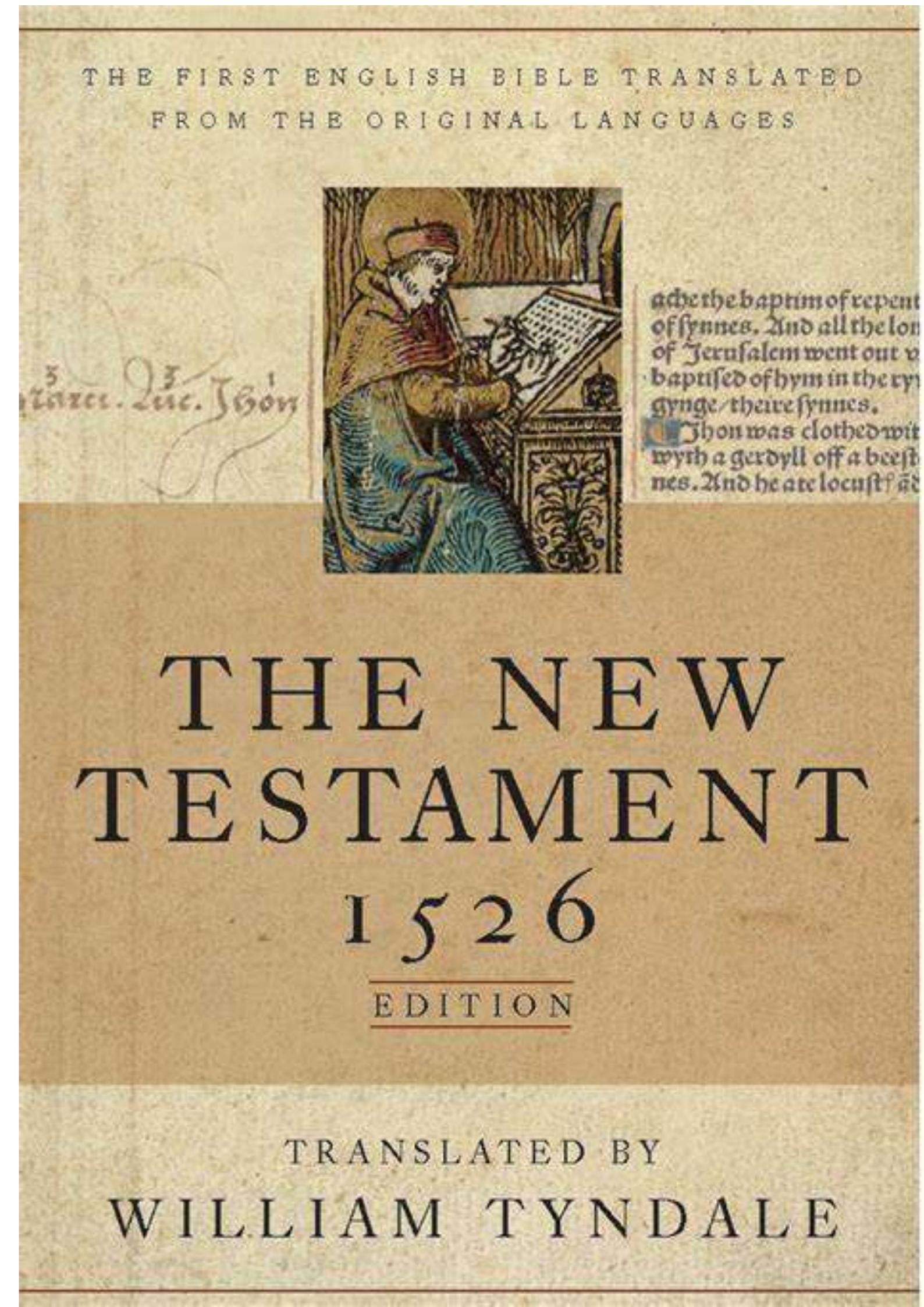

□ የተન્દ્રા તચર્પ

(Tyndale bible)

૧૫૮૦૯ હસ્ત - ૧૫૨૬ ન.રૂ

- રેન્ડલ સ્વથિત ફરી તચર્પ હિન્દુ કાન બુલેલા
રત્તલામ રમ્ભસ્યાં તચર્પ દુર્ગ ઉફિન્નિન
ઉલ્લા પ્રાણી કાન ઉલ્લા ક્ષેત્રન કાન હિન્દુ લે
લેસન્નાંદાઃ
- હિન્દુની ઉદ્ઘાત કાન હિન્દુની કાન રફાન
સ્વથિતની તચર્પાં ગ્રં તત્ત્વ રફાન રફાન
સ્વથિત. રન્દા કાન હિન્દુની નુદાઃ
- 18,000 કાન હિન્દુની ફર્માન તત્ત્વ નુદાઃ
- ૧૫૩૬ ન.રૂ રેન્ડલની કાનફાં ઉલ્લાની કાનફાં
નુદાનીંદાઃ

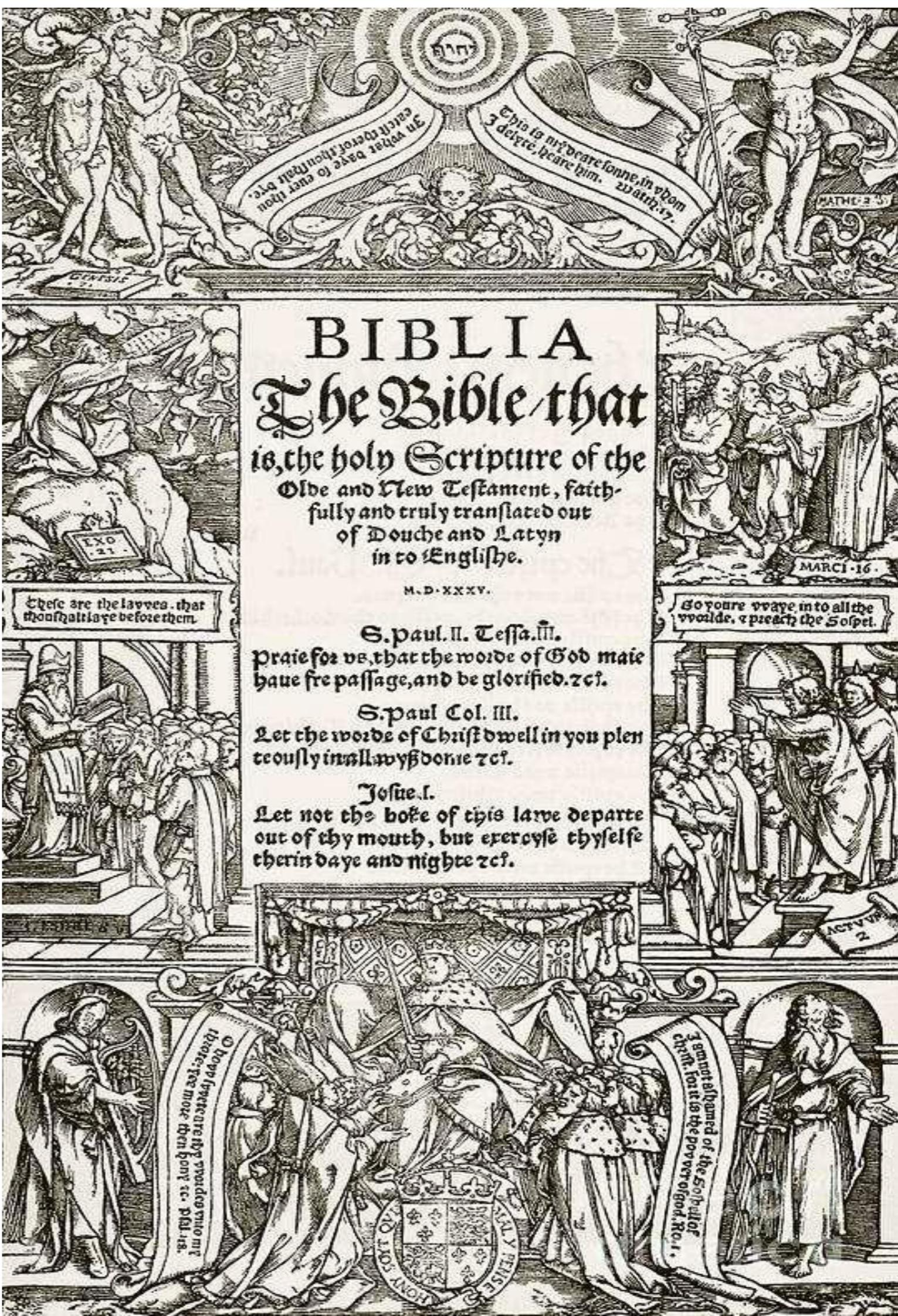

□ የካናርድ ተጠዋ

(Coverdale and the First Complete Printed Bible in English)

የተዘረዘሩት ኮስን - 1535 ዓ.ም

- የካናርድ መዕክፍ ቅጽ ካልሆነ ከዚያደለት ተተጠዋ እልቀ
የታተሙው የመጀመሪያው መዕክፍ ቅጽ ካልሆነ
- ከዚያደለት ይልች ለበረራ ከዲን የለቱን ስልጋትን ቅጽም
ትክል የተወቀው ሲሆን ለአዋጅ መዕክፍት ለይቶ
ከፍልን የሰው የመጀመሪያው ሲሆን ካልሆነ
- የካናርድ አንቀጽ ከተናደለ ይልች ለመረዳት ቅል
ኋላ

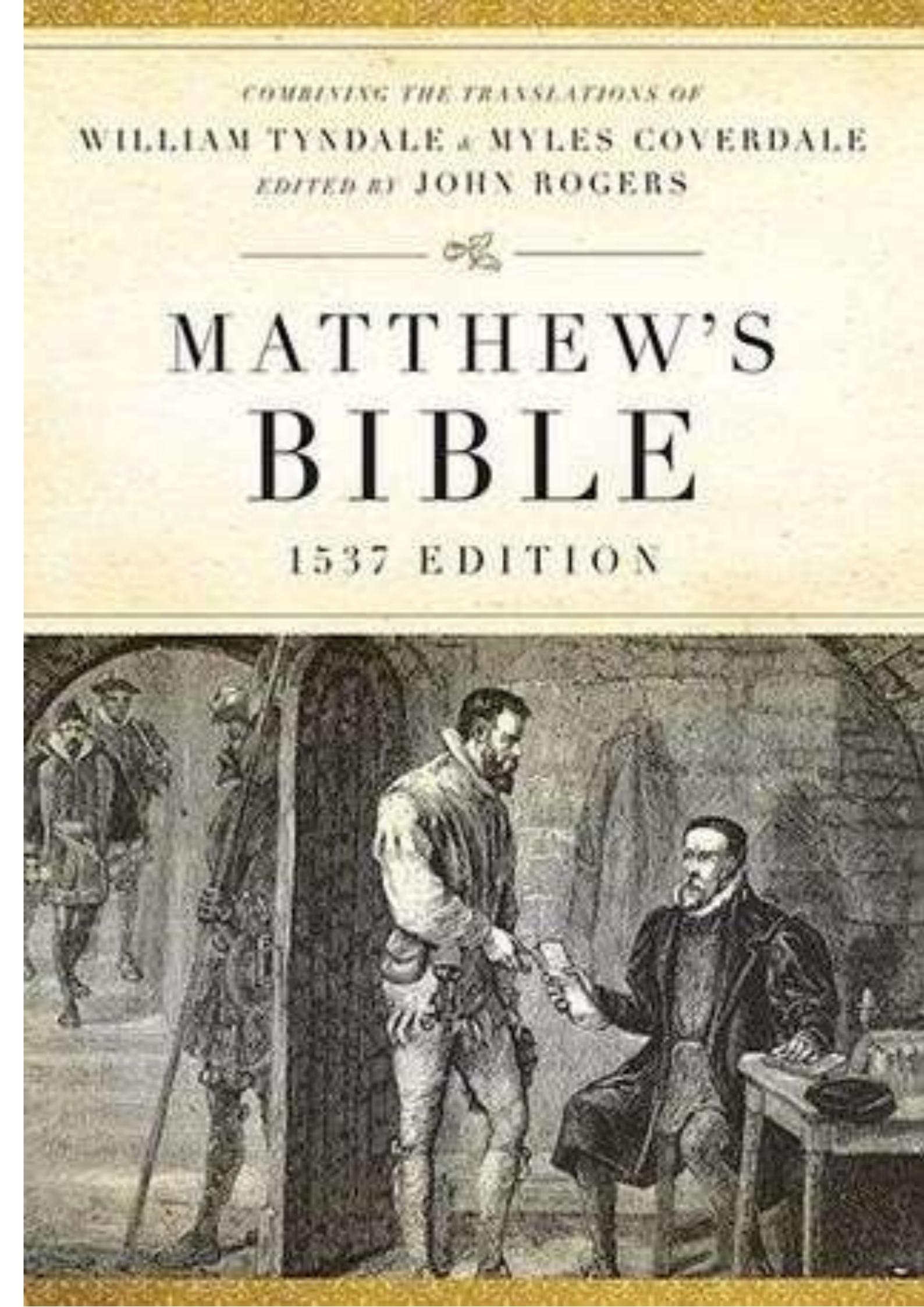

□ የተሟልጊዥ ማቴዕል ተርጉም

(Matthew's Bible (1537))

የተዘረዘሩት ዘመን - 1537 ዓ.ም

- የተሟልጊዥ ማቴዕል ተርጉም አንቀጽ ၁၃၁ ከዚህ ዝመን ከተዘረዘሩት ተርጉም አለፈ የታተሙው የመጀመሪያው መዕሰኑ ተከራክር ነበር፡፡
- የማቴዕል መዕሰኑ ተከራክር የተዘረዘሩት አንቀጽ ၁၃၂ ከዚህ ዝመን መዕሰኑ ተከራክር፡፡ የተዘረዘሩት አንቀጽ ၁၃၃ የሚከተሉት መዕሰኑ ተከራክር ይዘላል፡፡
- የማቴዕል መዕሰኑ ተከራክር ተግም የአዋጅነት ተስተካክል እና የሚከተሉት አንቀጽ ၁၃၄ ከዚህ ዝመን መዕሰኑ ተከራክር የተዘረዘሩት ተግም የሚከተሉት መዕሰኑ ተከራክር ይዘላል፡፡
- 1555 ዓ.ም በሁይውት እንዲለ አቋጥለው ጉዳለውታል፡፡

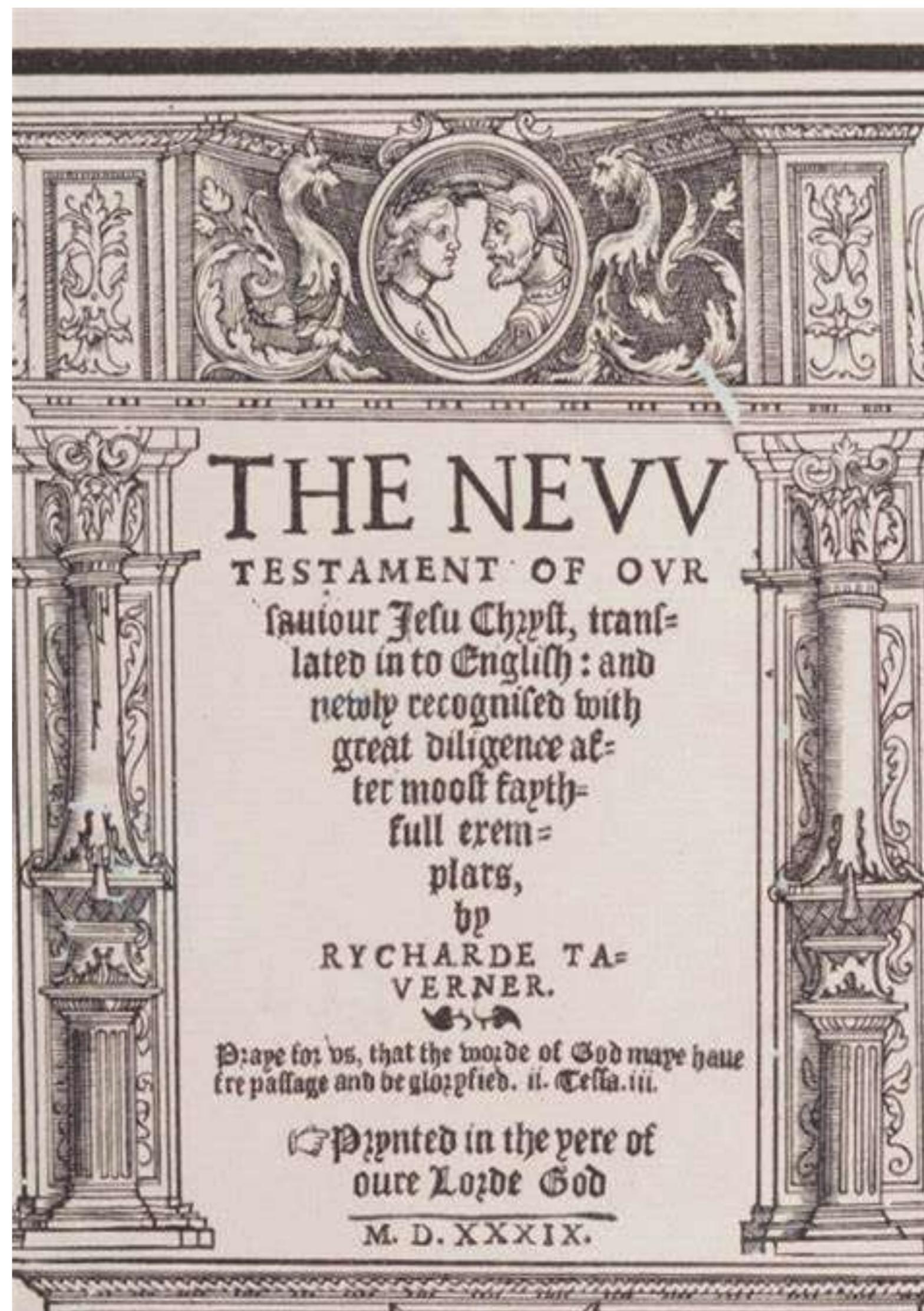

□ የተኞሪ ተርጓም

(Taverner's Bible (1539))

የተዘረዘሩት ኮፍ - 1539 ዓ.ም

- ታኞሪ የገዢ እውቀት ስለነበረው የብሉድ ካፊን
አዋልኝ ተርጉምል፡ የኩና የኩና የኩና
የኩና አተረጋገሙ ከከኞርዶል እና የማስ ማቻዎስ
መዕክፍ ቅዱስ ተርጓም ይለያል፡
- በ1536 ዓ.ም የጥማስ ክርምዬል እስረኩ የነበረ ሲሆን
በ1552 ዓ.ም ደግሞ በንግድ እድዋርድ ምክንያት የመሰበከ
ፈቻድን አገኘቸል፡
- ታኞሪ በ1575 ዓ.ም በጥምትም የተርጋሙው መዕክፍ
ቅዱስ በእንግሊዘ ወሰጥ የመጀመሪያው እትመት መሆን
ቻልዋል፡

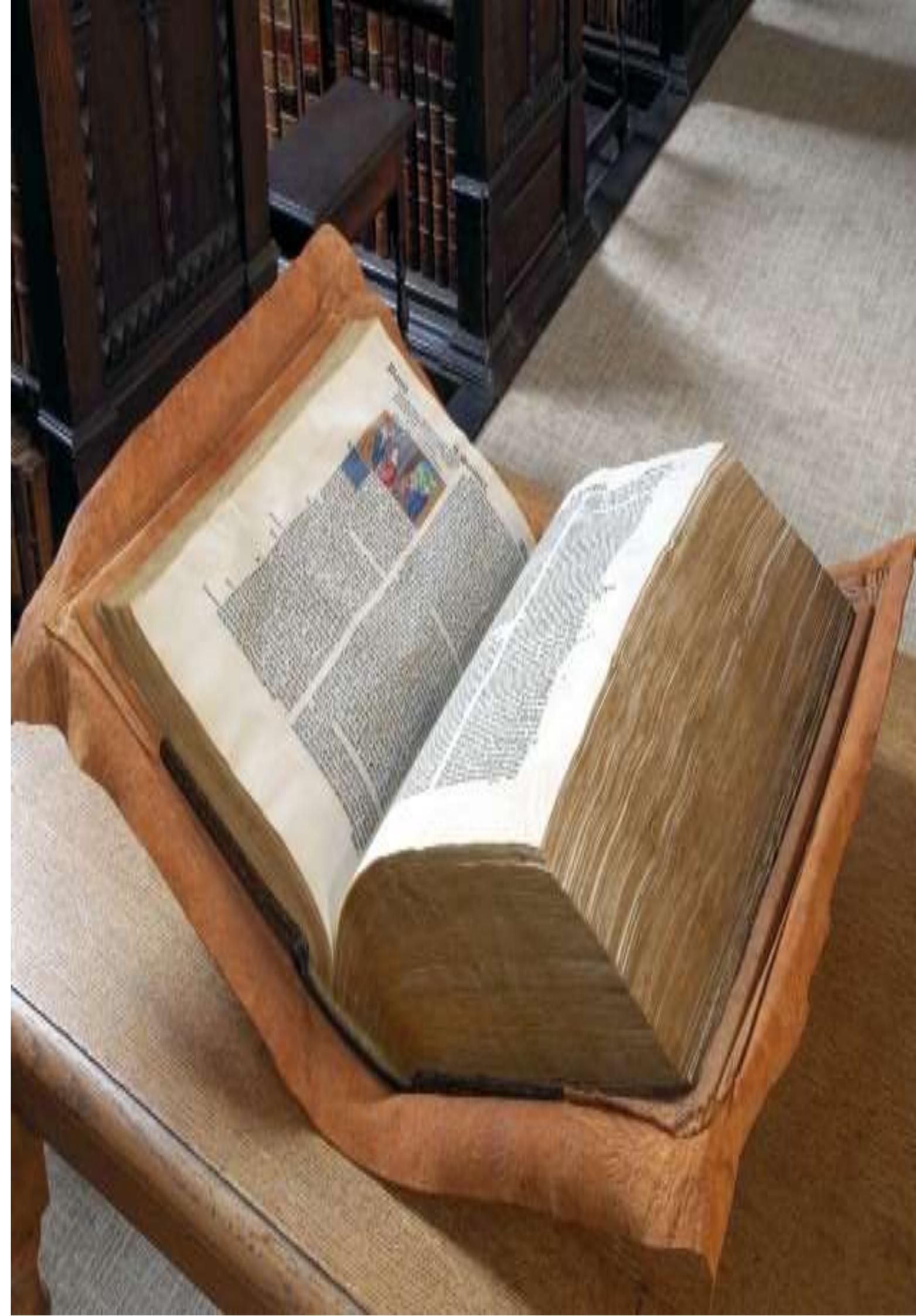

ክትላዊ መጽሐፍ ቅዱስ

(The Great Bible (1539))

የተዘፈበት ዘመን - 1539 ዓ.ም

- “Great Bible” 38.1 ስሜ በ25.5 ስሜ ሲሆን
የመጀመሪያው ተቀብረነትን ይገኘ የእንግሊዘኛ መಥክፏ
ቅዱስ ቴርጉም ነበር፡፡
- ከዚህ የጥማት ማቻዎችን መಥክፏ ቅዱስ ቴርጉም
አስተካከለ ይኖር “Great Bible” እለው፡፡

□ የኤድምልክ ቤት ተርጓም

(Edmund Becket's Bibles (1549-1551))

የተዘረዘሩት ዘመን - 1549-1551 ዓ.ም

- መዕሰኑ ትኩስ በ5ተኛው እድሜው ዘመን መታተም
ተደመረ፡፡ 15 መዕሰኑ ትኩስ እና 35 አዲስ ከዳን
ታትማል፡፡
- ይህ መዕሰኑ ትኩስ ያተመው እድሜንና ቤቱ ሲሆን
የተወጣው ከተሰራኬ በላይ ከዳን እና ከተንደለ አዲስ
ከዳን ተርጓም ነበረ፡፡ የተጠናቀሏው በየአንስ ደያ፡፡
የተኩስለው እና የታረሙው ደግሞ በበቱ ነበር፡፡
- የ1549 ዓ.ም እትመት በፊርማ ፈቃድ በፊርማ ዓምና
ለይ የተዘረዘሩ ሲሆን የ1551 ዓ.ም እትመት ደግሞ በአዋጅ
መዕሰኑ ውስጥ መቋበዋሪንን ይረካል፡፡

- ቤቱ በአዲስ ከዳን ላይ ያደረገው ማስተካከያ አሳዛኝ
የነበረ ሲሆን ወደ ድር አጠቃቀም ወደ ተንደሌ ተርጓም
በመመለስ በዚ አለፈ ስህተቶች ተስተካክል፡፡

□ ፊነስ ተርጓም

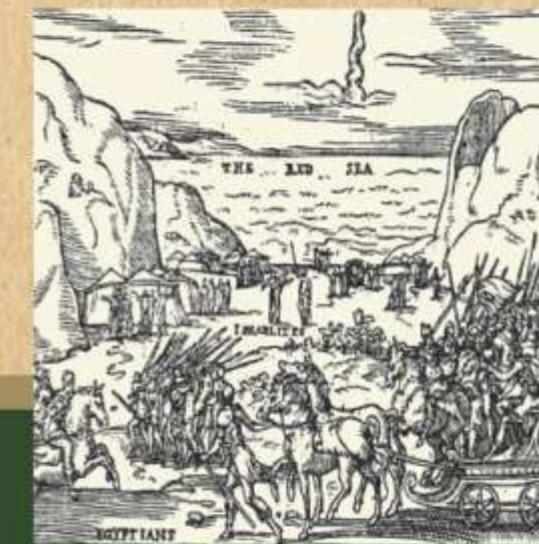
(The Geneva Bible (1560))

የተዘፈበት ዘመን - 1560 ዓ.ም

- በማሪያም ገዢ የመዕከና ቁጥር መተርጓም እና እትመት የመረጃል ነበር፡ የጥሪቻለታንት የምህራን ወደ ስውዘሪንድ ለይህንታቸው በመሃድ ፊኔስ ላይ ተሰብሰቦ፡፡
- እዲ ከፊንን ማን እንደተረክሙው በይታውቀም በ1557 ዓ.ም በፌናሽ ከተማ በከንሬድ ባዶሪስ ችሎም፡፡ በላይ ከፊን ደግሞ በአንቶን ታደቦን እና በሌሎች በ1560 ዓ.ም ተተርጓም ችሎም፡፡
- ለመጀመሪያ ገዢ በ"black-letter type" ያንተ "roman-letter type" ተጠቁመዋል፡፡ የመዕከና ቁጥር ጥቅምት ለመጀመሪያ ገዢ በቀጥር የተከናወልት በዘመኑ ነበር፡፡

THE BIBLE OF THE
PROTESTANT REFORMATION

THE GENEVA BIBLE

I 560
EDITION

□ ቤት ተርጓም

(Bishops' Bible (1568))

የተዘረዘሩት ኮፍ - 1568 ዓ.ም

- በ1564 ዓ.ም ቅዱውን ፕሮጀክት የካንተሪስ ሌቀ ድጋፍ እና ሌሎች የፌልሳ ተርጓምን ለመተካት የተስማላ የተልቀን መዕከፍ ቅዱስ ወጪም በሽጥ መዕከፍ ቅዱስ በማለት እተመወቃል::
- በ1568 ዓ.ም የመጀመሪያ እተዋም የወጣ ሲሆን በ“black letter type” እና በ“italics-letter type” ሂንታ በ“roman-letter type” ተጠቁሙዋል:: እና በጥም በዘመኑ ነገቶ ከፌነሰ መዕከፍ ቅዱስ ተርጓም ተወስኝል::

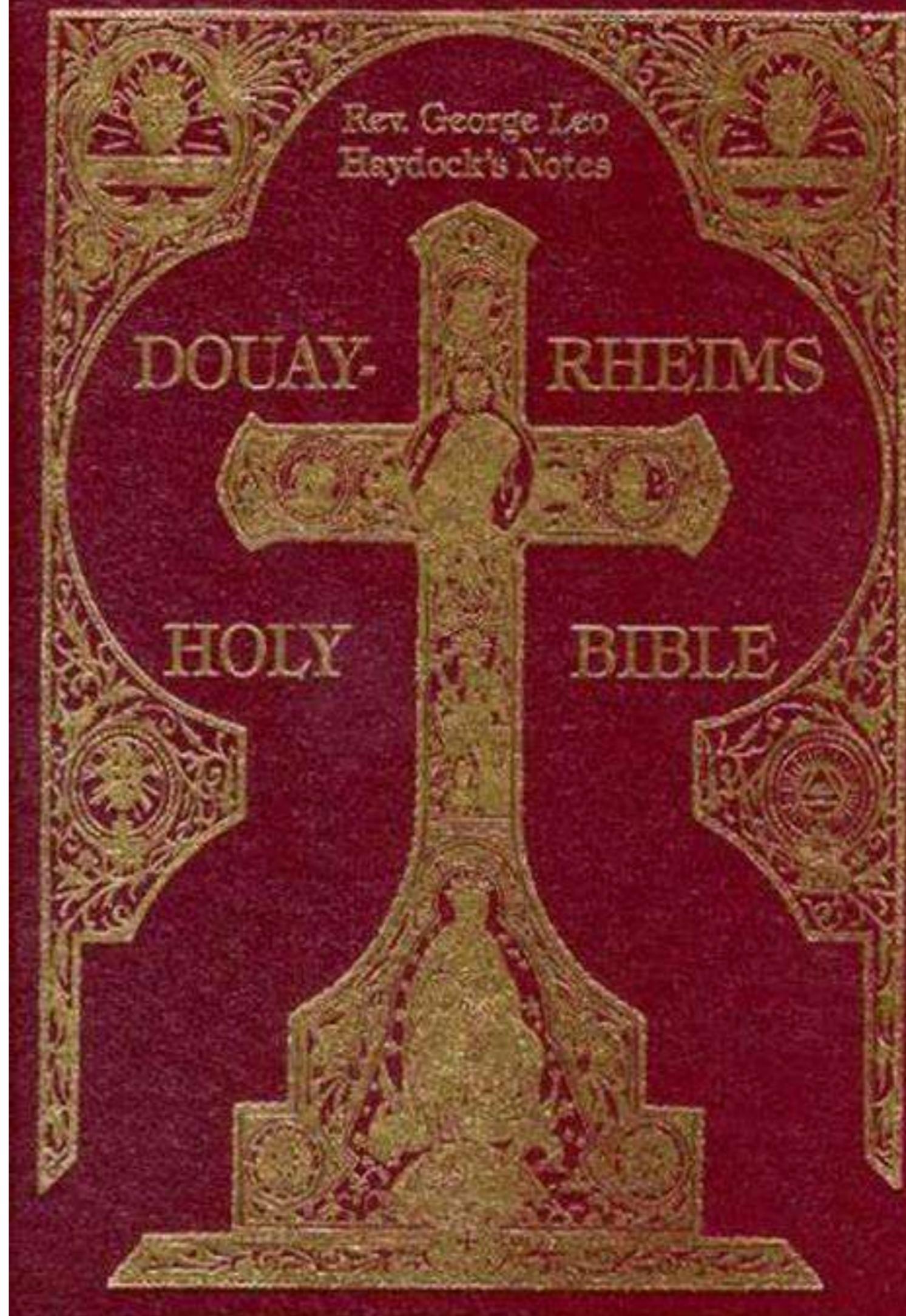
- እዲ ከዳን ሌላዊ ርዕስ ለለማድረግ በወቅታዊ ለይ ተጽኑል:: የበለይ ከዳን ተርጓም ከ“Great Bible” ዘጾች ተመሳሳይት አለው::
- ተርጓም ጥሩት አልነበረውም ምክንያቱም ስራውን በበቃ ሆኖታ የሚቆጠበር ስው አልነበረም:: የሽጥ መዕከፍ ቅዱስ ተርጓም ዘተኝ ተቀባዩት ያለው ነበረ እናም በረከ ሂደት “Great Bible”ን ተከታታይ አልተከተሉምን ወሰጥ መነበብ ይመራ::

□ የቁይ-ሂይም ቴርጉም

(Rheims-Douay Bible (1582-1610))

የተዘረዘሩት ኮስን - 1582-1610 ዓ.ም

- የራማን-ዲወይ መಥአኅ ቁይ ቴርጉም በዲወይ ካላተን
በላይት ተተርጉምል::
- የ1582 ዓ.ም እኩስ ከዲን እንደ ቁዕ የታተሙ ሲሆን
ከ1609-1610 ዓ.ም በለይ ከዲን ሁሉት ቁዕ ችግሮም::
- የ1609 ዓ.ም እትም ከዘመኑ እስከ እያብ ሲሆን የ1610
ዓ.ም እትም ደግሞ ከመዝሙር ደዋት እስከ 2ኛ
መቋበዋሪን እና ተጨማሪ 3 የአዋልና መಥአኅን ይረካል::

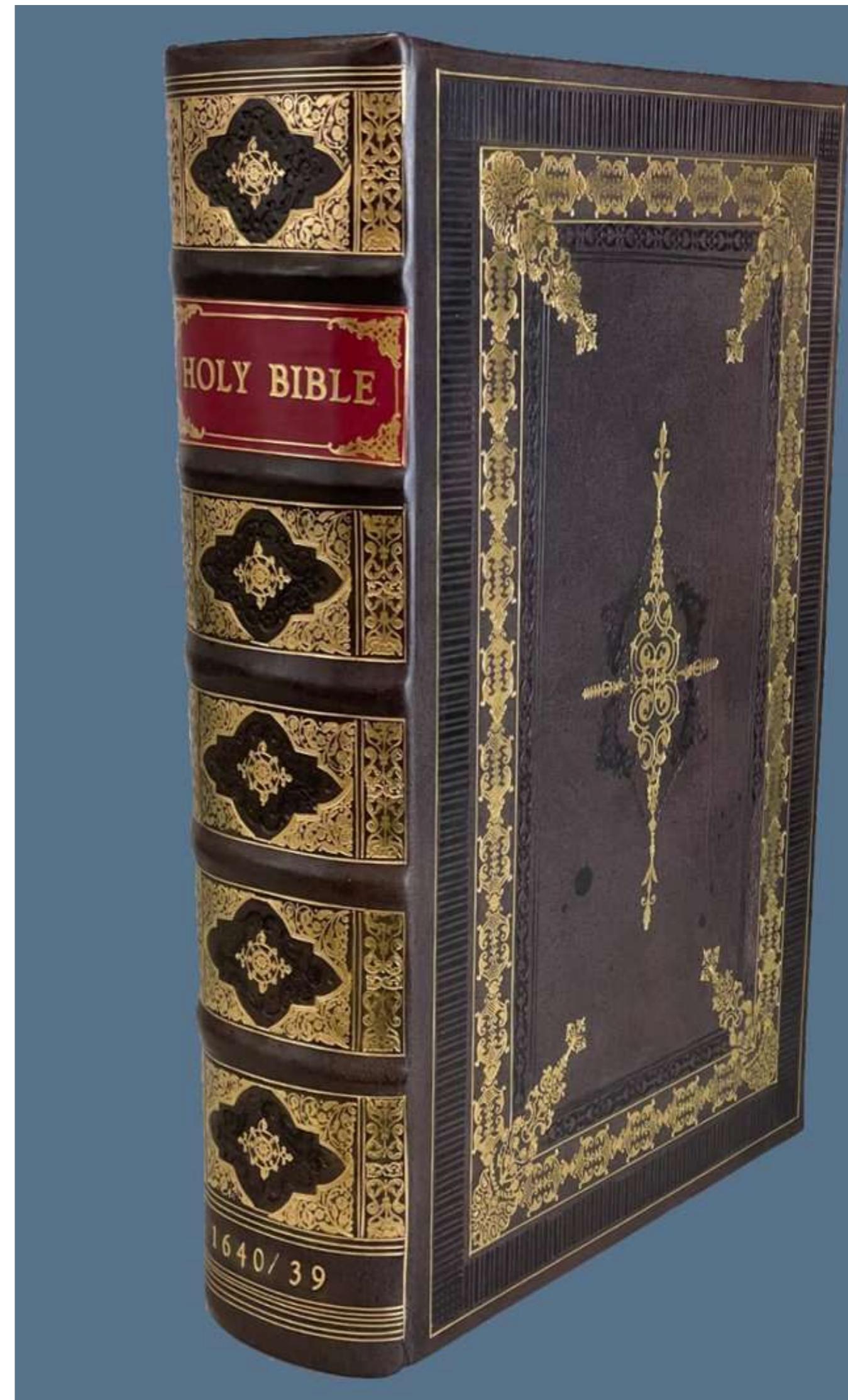

□ የንጉስ ፎመስ ተርጉም

(King James Bible (1611))

የተዘፈበት ኮሚሽን - 1611 ዓ.ም

- በ 1603, ዓ.ም. ዓ.ም. 5ኛ ወደ እንግሊዝ ገብና ወንበር
መጠቃለ በመሆኑ ኮሚሽን በርካታ ሁይማኖታዊ ክፍፍል እና
በርካታ የመጽሐፍ ቅዱስ ተርጉም በሰራተኞች ይገኘ ነበር፡፡
- ይህንን ትግር ለመኖሩት የፋይ ፎመስ ገብና በሂምጥታን
በመጥረሻ አዲስ ተርጉም እንዳረሰኑ ተስማሙ፡፡

□ የኩቻ አንበሳዣ

(KJV Onlyism)

የተዘጋጀት ዘመን - 1611 ዓ.ም

- kJV ትርጉም በ መንፈሰ ቅድስት ምርጥ ነው ይርተዳደው
በለው ያምናል፡፡ ስህተት አሉበት እንደሆነ፡፡ ለለዚች ቅዱዋቸ
ሁሉ ልዩ አድራሻ በለው ያምናል፡፡
- ስህተቱ በመንፈሰ ቅድስት ምርጥ ሰነት ማለት ነው፡፡
- ትርጉም ይህን አያምኑም ነበር፡፡

Sun.	rifeth	8. min. 1.	Psalms	Morning	Evening
	falleth	3. min. 56.		prayer.	prayer.
I				I. Lesson.	2. Lesson.
II	A	Kalend.	Circumcision.	Gen. 17.	Rom. 2.
III	b	III No.		Gen. 1.	Matth. 1.
IV	c	III No.			Gen. 2.
V	d	pnd. No.			Rom. 1.
VI	e	Nonas.			
VII	f	viii Id.	Epiphanie.	Isa. 60.	Luke 3.
VIII	g	vii Id.		Gen. 9.	Matth. 5.
IX	A	vi Id.	Lucian.	viii	Gen. 12.
X	b	Id.		vii	Rom. 5.
XI	c	idem Id.		viii	
XII	d	iii Id.		vii	
XIII	e	pnd. Id.	Sol in Aquario.	viii	xix.
XIV	f	Idus.	Hilarii.	ix	xvii.
XV	g	vix Id.	Februarii.	xiiii	xii.
XVI	A	rbii Id.		xv	xv.
XVII	b	rbii Id.		xvi	xvi.
XVIII	c	rbii Id.		xvii	xvii.
XIX	d	rb Id.	Pascua.	xviii	xviii.
X	e	ccii Id.		xix	xvi.
XI	f	ccii Id.	Fabian.	xx	xxvii.
XII	g	ccii Id.	Agnes.	xxi	xxii.
XIII	A	ccii Id.	Vincent.	xxii	xxiii.
XIV	b	ccii Id.		xxiii	xxiv.
XV	c	ccii Id.		xxiv	xxv.
XVI	d	ccii Id.	Convers. Paul.	xxv	xxvi.
XVII	e	ccii Id.		xxvi	xxvii.
XVIII	f	ccii Id.		xxvii	xxviii.
XIX	g	ccii Id.	Erod. 2.	xxviii	xxix.
X	A	ccii Id.		xxix	xx.
XI	b	ccii Id.		xxx	xi.
XII	c	ccii Id.		xxxi	ii.